

VASÁR NAP

ÁRA 1500 KORONA

POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 30. szám.

Vasárnap, augusztus 3.

Hát a földművelőket ki segíti?

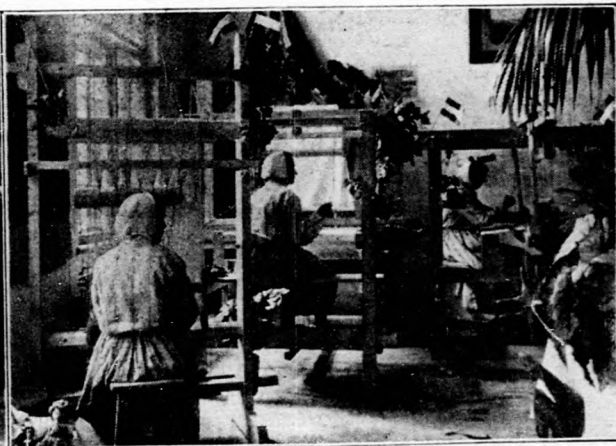
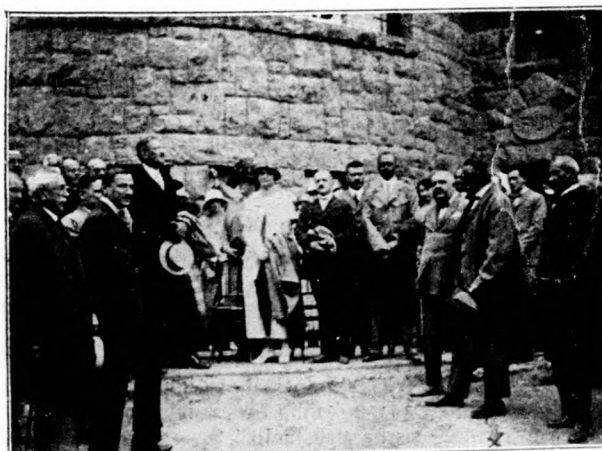
Két dolog tűnik erősen a szemünkbe. Künn a mezőn panaszkodnak a földművelők, hogy a jó terméskilátások után a péterpáli nagy hőség kedvezőtlenül változtatta a termést. Még a múlt évinél is jobb termést vártunk. Azt hittük, hogy 23 millió métermázsa búza lesz az idei termés. Hej, de sokan irigyelték már a gazdákat. Hogy is ne, mikor — a szocialista ujság szerint — nem a gazda érdeme a jó termés, hanem a napé, mely a maga melegével megérleli a gabonát. Most ugyancsak csődöt mondott ez a szocialista igazság, mert éppen a nap melege tette tönkre majdnem országszerte Péter-Pál körül a gabonatermést. A sok eső után hirtelen jött a forróság s megszorult a szem. Ez okozta, hogy bizony most csak 14 millió métermázsa búzára lehet számítani.

Kilenc millióval lesz kevesebb, mint tavaly volt. Ez magában véve is 180 millió aranykorona veszteség az országra. Ha ehhez hozzá számítjuk

még a többi gabonafélében okozott kárt, akkor hozzávetőleg 250 millióra becsülhetjük azt a hiányt, mellyel kevesebb lesz az idei termés a tavalyinál. Szóval gabonafélékben annyit veszített az ország a forró napsütés miatt, mint az egész külföldi kölcsön.

A másik szomorú jelenség, mely szemünkbe ötlök, a gyáripari munkások, továbbá a fővárosi kereskedők és iparosok követelése. A gyári munkások a munkanélküliség miatt panaszkodnak és munkanélküli segítyt követelnek az államtól, melyet az ő vezéreik tettek tönkre a forradalommal. A boltosok viszont a boltbereknek havi részletekben való fizethetését követelik az államtól. Ha az ember az ujságokat olvassa, csak úgy ordít hasábjairól a sok követelés. A városokban mindenki az államtól követel.

S a két jelenséget összehasonlítva, megint csak azt látjuk, hogy mindenki követel az államtól, csak a leginkább károsult földművelők nem. Szocialisták, merkantilisták, munkanélküliek, keres-

Képek a nagymarosi falukiállításról.

Balról: A kiállítás ünnepélyes megnyitása Stranyovszky Sándor főispán (X) által. — Jobbról: A márianosztrai büntetőintézet fegyencnöi szövőszékek mellett.

kedők, gyárosok és bankhivatalnokok — mind az államtól követelik a segítséget. Hát a földművelőkön ki segít? Senki. Sőt úgy gondolkoznak a jó liberális és szocialista urak, hogy — ha rossz is a termés — a földművelés fizessen még több adót, hogy legyen miből tartani nemcsak az államot, hanem a forradalmakban és követelődzésben kifáradt liberális-szocialista társaságot is. A mezőgazdaság nem követel segílyt, mert a földművelők a maguk becsületes munkájával kívánják megkeresni a kenyerüket, és belátják, hogy a beteg államot nem lehet csontig lerágni. De jó lesz fölthagyni e követelőzéssel a másik oldalon is, mert még sem lehet az állam fejőstehén, melyet egyik csak abrakol, a másik meg csak fej. A tehén elapad majd, ha az abrakoló is fejni akar.

Budapest, augusztus 1.

Pusztul a szunyog. Minden újabb jel is arra vall, hogy az ország pénzügyi gyógyítása sikerre vezet. Amint a tönkremenés kezdetén egyre több tőzsdés- és banküzlet nyilott a fővárosban és sorra jelentek meg a börzeujságok, most ép olyan fokozatosan tűnnek el börzeüzletek és szűnnek meg a börzeujságok. A hetipénz fölött is megkondult a lélekarang. Helyébe lép a havipénz, melyet később a félévi kamat fog kiszorítani. A zugbankok becsuknak, hogy szolid kereskedéseknek, vagy ipari üzemeknek adjanak helyet. A pénz értéke állandósult, amitől a takarékkorona is csöndesen elszenved. A koronaspekulánsok zűmmögő csapatai egyre gyérebbek lesznek a börze körül. Mint pusztító áradáskor a rothasztó pocolyák az élősdű szunyogokat terjesztik, úgy leptek el bennünket ezek a vérszivők. Most pusztulnak, mint a szunyogok, mikor a pocolyákat a nap kiszáritja s a rothadás helyét újra az egészséges fejlődés foglalja el.

*

Vissza a békeárahhoz! Dehogy is drágítottuk mi, földművelők. Örülünk, hogy a szanálással eltűnik az állandó drágulás is. Mégis a fejünkhöz csapják, hogy a búza ára emelkedett. Nem emelkedett az, csupán a többi árak után kullogott. Sok haszna most már úgy sincs belőle a gazdának, mert alig van eladó. De hogy vége legyen egyszer már a sok igazságtalan szemrehányásnak, az összes földművesek és gazdák nevében teszünk egy ajánlatot kereskedő-, gyáros- és iparospolgártársainknak. Térjünk vissza mindenben a békeárahhoz! A mezőgazdák megelégszenek, ha 24 aranykorona lesz a búzáár, mint 1914-ben volt — a háború előtt. Megelégszenek a békeárral a kereskedők és iparosok is?!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A munkanélküliség megszüntetése.

A munkanélküliség megszüntetése ügyében az elmúlt héten is fontos tanácskozások folytak. Vass József helyettes miniszterelnök és Walkó Lajos kereskedelmi miniszter a munkaadók testületét fogadták és meghallgatták előterjesztéseiket. A kormány — mint ismeretes — a közmunkák meg-

indításával együtt a *magánépítkezési tevékenységet is elő kívánja mozdítani*. Erre már részletesen kidolgozott terv is áll a kormány rendelkezésére. A közmunkák között első helyet foglal el az *állami lakásépítés*, mert az építkezéssel lehet legtöbb ipari munkást foglalkoztatni. Ezenkívül a *szükségmunkák* mielőbbi megindítását is elhatározta a kormány, — még pedig útépitést, vízlecsapolást stb.

Vass József nyilatkozata szerint nem tizenkét, hanem *harminc-negyven millió aranykoronára rüg az az összeg, amelyet a kormány munkaalkalmak teremtésére fordíthat*. Ezt az összeget a kormány tizenkét hónapra egyenlően elosztva veheti igénybe. Remélhető, hogy ez az összeg igen nagy mértékben csökkenteni fogja a munkanélküliek számát.

Az újjáépítő kölcsön.

A 250 millió aranykoronás újjáépítő kölcsön magyar részének aláírási felhívása a napokban jelent meg. A kölcsönből Magyarországon kibocsátásra kerül 11,597.250 aranykorona = 2,350.000 dollár névértékű kötvény. A kölcsön *7¹/₂%-kal kamatozik és 1944 február 1-ig fizetendő vissza*. A kölcsönnek Magyarországon kibocsátásra kerülő része ugyanolyan módon van biztosítva, mint a külföldön kibocsátásra kerülő kölcsönrészek.

Az aláírás történhetik az aláírási helyek bármelyikénél *1924 augusztus 1-től augusztus 9-ig bezárólag terjedő határidőben* a szokásos üzleti órákban. A kibocsátásra kerülő kötvények egyenként 49:35, 98:70, 493:50 és 987 aranykorona = 10, illetve 20, 100 és 200 északamerikai dollár névértékű címletekben, magyar, angol és francia nyelven állítanak ki. A kötvények *1924 augusztus 1-től kezdve évi 7¹/₂%-kal*, minden év február 1-én és augusztus 1-én lejárá, félévi utólagos részletekben kamatoznak, az első szelvény 1925 február 1-én esedékes. Az aláírási ár a *névérték 88 százaléka*. A befizetés két részletben is eszközölhető olyképen, hogy az aláírási ár 50%-a a jegyzéskor, 50% pedig 1924 szeptember 15-ig fizetendő. Aki a befizetést részletekben teljesíti, az aláírási ár hátralékos része után 1924 augusztus hó 1-től a befizetés napját számított évi hét és fél százalékos kamatot tartozik megtéríteni. A befizetés történhetik az aláíró választása szerint teljes súlyú aranyértékben, továbbá északamerikai dollárban, angol fontban, svájci frankban, olasz lírában, cseh koronában és osztrák koronában, végül magyar koronában. A kibocsátásra kerülő magyar kötvényeket kézzizálogul elfogadhatók. A kézzizálog-kölcsön felső határa a kötvények tőzsdéi árfolyamértékének *75 százaléka* s a kölcsönösszeg után a Magyar Nemzeti Bank mindenkori váltóleszámitolási kamatlabát fél százalékkal meghaladó kedvezményes kamattétel fog felszámíttatni. A kölcsön jegyezhető a Magyar Nemzeti Bank főintézeténél és vidéki fiókintézeténél, a postatakarékpénztárnál, számos pénzügyintézetnél, továbbá az Országos Központi Hitelszövetkezetnél.

A külföldi kölcsön olaszországi részét máris ötszörösen túljegyezték; Csehországban augusztus közepén indul meg a jegyzés.

A felvételi vizsgák eltörlése.

Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter rendeletet adott ki, amelyben a *felvételi vizsgát a középiskolában teljes hatályon kívül helyezi*. A kultuszminiszter a felvételi vizsgák eltörlésével módot kíván adni a társadalom minden rétegének arra, hogy gyermekeiket taníttathassák. Figyelembe vette a magyar tanítói kar kívánságát is, amely lehetetlennek tartotta azt, hogy a tanítók több éves munkájának eredményét néhány perces vizsga alatt bírálják el.

Papi szabó! Szovik József reverenda- és cimadakesztő: Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

+MEZŐGAZDASÁG+

A törpe-birtok célja s haszna.

Irta: Fejér Zoltán.

Nemrég egyik lapban azon kifakadást olvastam, hogy a kiosztott 3 k. hold kiterjedésű törpe-birtokok nem: nyujtanak az illető földgigénylőnek kellő megélhetési módot, tehát nem felelnek meg.

Ez az állítás nagy tévedésen alapszik, mert hiszen nem az a célja az ilyen kis törpe-gazdaságnak, hogy kizárólag ennek hozadékából éljen meg — esetleg családostól — az illető földműves, hanem az, miszerint ezzel a földdarabbal is könnyűn helyzetén és javítson élelmézésén, táplálékán. A kis parcellán megtermesztheti a mindennapi kenyerét, a burgonyát, kukoricát, babot, borsót, lencsét és egyéb hüvelyeseket, meg a kerti veteményeket, zöldségeket, idővel talán még némi gyümölcsöt is nyujt ez a talpalatnyi föld. Természetes, hogy mindezekon kívül még sok mindenféle kell a megélhetéshez s a fehérneműn, ruházaton, lábbelin stb. kezdve, szükségeltetik a bútort s különféle talajművelő eszköz, szerszám, a konyhabeli edények, asztal- és ágynemű és így tovább. Nagy dolog a tüzelőanyag beszerzése s a világító, valamint a mosáshoz való szappan. Bizony ezekre a fedezetet a három hold ki nem adja, ezt más úton-módon kell ám a törpegazdának beszerezni, úgy mint ezt eddig is megcselekedte, t. i. napszámba, szakmányba kell járni; aratást, cséplést vállalni és feles-, harmados- stb. részesföldet vagy kisbérleteket felfogadni, hogy jusson is és maradjon is. Különösen, hogy maradjon annyi, amiből csippen-csuppan 1—2 esztendő alatt házikóját felépíthesse, kertjét bekeríthesse stb. Hiszen ha az a három hold népes város közelében fekszik, ha azt kizárólag konyhakerti veteményekkel palántálja teli akkor megélhetne ezen kis földterületből is, mint arra a bolgár kertészek világos példát mutatnak nekünk saját hazánkban. A kertésznek akad tennivalója egész éven át, nem unatkozik és nem lustul el, nincs ideje henyélésre. De ha csak mint szántóföldet műveli valaki azt a három holdacska, akkor bizony nagyon is sok pihenője, szent Heverdel napja akad és a téllenség rossz tanácsadó, mely megkeseríti az életet; ezt ki kell kerülni azzal, hogy nagyobb gazdákhöz, uradalmakba, gyárakba, ipartelepekre stb. munkaadókhoz jár dologra és csak az ezeken való munka elvégzése után lát a liliputi birtoka műveléséhez, gondozásához, p. o. hajnalban, déli pihenő alatt, este (még holdvilágnál is) vagy mikor szünetel a munka, p. o. szeszgyáraknál, hízlaldákban s egyebütt. Rétkaszálás, szénagyújtás vagy aratás és takarodás s cséplés között is akad szabad nap, amikor otthon lehet foglalatoskodni. Télen fát, nádat, sást, kákát, fűzavesszőt, jeget stb. lehet vágni s így keresni a harapivalót. Azután ott van a különféle háziipar, melynek keresményéből még ünnepi kalácsra is juthat. Fonjanak kast, kosarat, borított, gyékényt, takarót, papucsot, meg egyszerű szalmakalapokat is; kösnek kefét, seprűt; csinálnak famunkát, sétapálcákat, faeszközöket, kocsiaktrészeket, rudat, saraglyát, szekérodalt, jármot stb., stb. Még kaptárt és közönséges bútordarabokat is készíthet az ügyes faragó. Hát még a kefekötő mily remek portékákat hoz létre, ha lószőr és sertéssörte áll rendelkezésére. A németek fapapucsait maguk gyártják, miért nem tehetnék meg a magyarok is. Például felhozni elég volt ennyi, ámbár még folytathatnám a megkezdett névsort.

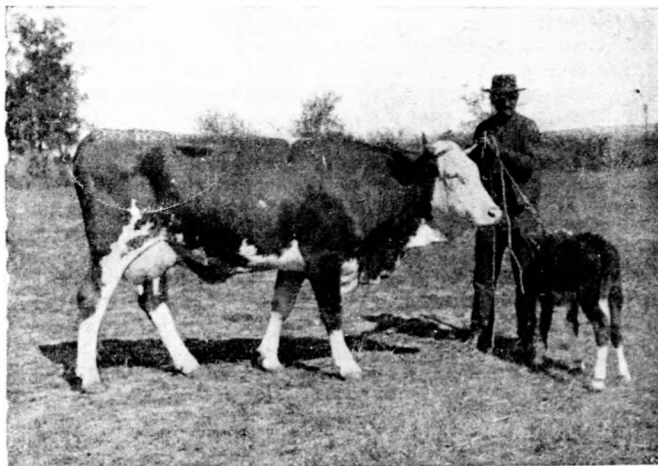
A gyermekek szedhetnék mezei virágokat csokrokban, de gyűjthetnék a gyógynövényeket, gombokat, kőrösbogarakat, vadgesztenyét, hársfavirágot, bodzabogyót és tenyésztethetnék selyemhernyót meg házinyulat. Van olyan mezei munka is, melyre a gyermek is alkalmas, p. o. répbarkó-meg cserebogárszedés, gyomlálás, hernyóirtás, rovarok hálózása, pocok-, ürge- stb. öntés.

Minden kezdet nehéz, de ha a szorgalom nem lankad,

akkor megtollasodik a legszegényebb zsellérember is néhány év alatt s ha házhelyre tett szert, saját alkotmányában lakhatik s nem mondhat fel neki a haziura. Inkább mondják (mint a nóta), hogy «putriban lakik a Sári», semhogy mas portáján tengődjenek. Aztán az egyszobás kis lakásból (melynek kéményen jár ki-be a kutya, t. i. az ajtón, mint odaál Baranyában, Somogyban, Zalában néhol) majd csak lesz idővel kétszobás, konyhás, pitvaros épület. Majd hozzá ragasztódik a felszer, a pajta, a kukoricagóré, a tyúkól meg az istálló is. Majd a galambház meg a méhes kerül sorra.

Ilyen kisembereknek nagyon előnyös volna mindenféle szerszámok, gépek, eszközök beszerzésére szövetezni s közösen használni ezeket, p. o. rostát, konkolyozót, ekét, lőgereblyét, fogast, boronát, hengert stb. Közös lónak ugyan turos a háta, de azért talán egyik-másik törpebirtokos tarthatna közös számlára lovat, öszvért s szamarát, a termények piacra szállítása és az öntözéshez való vízhúzásra. Ha nem telik tehenre, a kecske is megteszi, azért hívják szegény ember tehenének. Persze baromfit, tyúkot, kacsát, libát, pulykát, galambot tarson minden törpegazda s a sertéstartást is üzze oly mértékben, amint az ereje bírja. Így jó-módban élhet.

Magától értetődik, hogy egyik főfeltétel a fentieknek az,

Bonyhádi tehén.

miszerint a házhelyhez közel — vele összefüggésben — legyen a parányi földcske is, hogy az ide-odajárással ne kótyavetyelődjék el a drága munkaidő s hogy majdan, ha az ivadékok elszaporodnak, legyen merre terjeszkedni s családi házakat alapítani. Ez volna csak a birtokparcellázások igazi haszna a jövőben.

A gyomirtásról.

Irta: Bittera Miklós dr.

I.

A gazda kenyerét keserves munkával keresi meg. A felületes szemlélő csak azt látja, hogy elvet egy *kevés magot* és *teli zsákkal* viszi piacra az «Isten áldását». Ezt hánytorgatják a gazda szemére az ellenségei, de arról nem beszélnek, hogy mennyi és milyen nehéz munkát kell végeznie vetéstől aratásig, mennyi veszedelem fenyegeti verejtékeinek gyümölcsét mindaddig, amíg azt biztonságba nem helyezte, be nem takarította.

Aggódva lesi a gazda mindig az időjárást. Lesz-e eső akkor, amikor kell? Nem fogja-e tönkre tenni az eső, fagy, jég a termést? Nálunk az első kérdés szokott az égetőbb lenni. A magyar gazda élete rendszerint állandó, ádáz küzdelem a pusztító szárazság ellen.

Az időjárás viszontagságai mellett a *gyomok* (dudvák)

fenyegetik legnagyobb veszedelemmel a szántóföldön művelt növényeket.

Gyomnak nevezünk a **szántóföldön** (vagy kertben, de a réten, legelőn is) minden olyan növényt, amely ott **akarunk ellenére nő**. Gyom a búzában a konkoly, az aszat, de gyomnak tekintjük például a lueernát is (pedig ugyan-csak értékes növény) olyankor, amikor friss törésben termelünk valamilyen növényt és közte néhány lucernát kihajt. Az ilyen esetek azonban ritkák. A gyomok **vadontermő**, igen **élelmes**, de rendszerint **értéktelen** vagy csak kevés értékű növények, melyek a szántóföldön művelt növény termésének mennyiségét és minőségét rontják.

A gyomnövények **kártétele** igen **sokféle** irányú.

A gyom **helyet foglal** el a szántóföldön. Ahol gyom nő, ott művelti növény nem teremhet. Ezért a gyomos terület egy darabján sokkal kevesebb számú művelt növény állhat, mint a gyomtalan, tiszta szántóföld ugyanakkora részén.

A gyomok **élelmes növények**, amelyek a létérti küzdelemben megdözsdtek. Az emberi gondoskodás következtében már elpuhult szántóföldi és kerti növényeink elől elszívják a talajból a táplálóanyagokat, azokat el is nyomhatják, túl is nőhetik, tőlük még a **napsugarat és levegőt is elvonhatják**.

Némelyik **gyomnövény** igen sok **táplálóanyagot fogyaszt** teste felépítéséhez. Így például egy német tudós megállapította a vadrepéről, hogy bizonyos súlyú szár és levél fejlesztéséhez több táplálóanyagot vesz fel a talajból, mint a zab.

Gyomos szántóföldön kevesebb vetett mag kel ki, kevesebb művelt növény tud kifejlődni és még ezek sem jutnak elegendő táplálóanyaghoz. Ezért a **gyomos szántóföldön** mindig **kevesebb terem, mint a tisztán**.

Hozzájárul a termések csökkenéséhez az is, hogy a gyomos táblák **víz tartalma** mindig **alacsonyabb** (mert nemcsak a művelt növény fogyasztotta, a talaj nedvességét, hanem a gyom is) és a gyomos táblák **lassabban is melegesnek fel**.

Erre vonatkozólag többek között **Páter Béla**, a kolozsvári gazdasági akadémia igazgatója végzett igen érdekes kísérleteket. Különböző növényekkel bevetett szántóföldön kimért egyenlő nagyságú darabokat és ezek egyikét gyomosan hagyta, a másikat kigyomláltatta. Mindig jóval több termett a gyomlált részen.

Egyenlő nagyságú táblák termése volt kilogrammokban:

Termelt növény	Gyomosan		Gyomlálva	
	szalma	szem	szalma	szem
Árpa	120	140	340	293
Búza	185	117	535	317
Zab	278	180	655	442
Borsó	240	121	510	260
Bab	290	110	650	301
Bükköny	198	123	460	236
Burgonya (Wollny szerint)	—	gumó 12775	—	gumó 27775
Répa (" ")	1823	levél 2073	14360	34360

Káros némely gyom azért is, mert **feltut** a művelti növényre és lenyűgözi, fejlődésében akadályozza azt.

Még veszedelmeesebbek azok a gyomnövények, amelyek maguk nem képesek táplálóanyagaikat közvetlenül a talajból felvenni, hanem a művelt növényeken **élősködnek**, azokból szívják ki a már feldolgozott, kész táplálékot. Ezek a művelt növényt el is ölhetik. (Ilyen például a herefójtó aranka.)

Művelti növényeinknek sokféle **betegsége** van, különböző élősdigombák (penész, lisztharman, rozsda, anyarozs stb.) veszélyeztetik azok termését. A gyomok e betegségek **terjedését** is előmozdítják, mert előidézőik néha a gyomokon is megélhetnek.

Az a sokféle **kártékony rovar**, amely szintén fenyegeti a művelti növényeinket, a gyomok között kitűnő búvóhelyre talál, azokon el is szaporodhat és még nagyobb pusztítást okozhat.

Sok gyomnövény **mérges**, emberre, állatra veszedelmes vagy rajta mérgező hatású gombák **élősködnek**.

Más gyomok **késérű**, csipős **ízük vagy undorító szaguk** miatt rontják a szántóföldön (réten, legelőn) természetű növény (főleg takarmány) értékét.

Vannak gyomok, amelyek az **aratást**, kaszálást nehezítik, mert összefonódnak a művelt növényvel.

Végül — a szemnek természetű növények között — ártalmas minden gyom már csak azért is, mert **magot érlel**, ami a **termés** közé keveredve annak **értékét csökkenti**.

Látjuk tehát, hogy milyen sokféle kárt tesznek a gyomok, milyen veszedelmesek azok. Irtani, pusztítani kell őket minden rendelkezésre álló módon.

Ez azonban nem könnyű dolog. A gyomok az őstermesztet edzett, vad gyermekek, melyeknek igen sok fegyverük van arra, hogy létük fenntartását biztosíthassák. Bő magtermesek és az, hogy magjuk néha éveikig is egészségesen elfekhet, amíg olyan viszonyok közé kerül, amelyek kicsirázásukat lehetővé teszik, valamint (az élő gyomok) erős gyökér képződése és sarjadzó képessége következtében elszaporodásuk mindig lehetővé van téve.

A bókólor bogáncs egy növényén	3750	magot számláltak
A bojtórján	24520	" "
A disznóparéj	500000	" "
A konkoly	161	" "
A parlagi muhar	113600	" "
A pipacs	50000	" "
A pitypang	2040	" "
A gabonarosznok	700	" "
A repcsén	2000	" "
Az utilapu	45000	" "

Rengeteg magot érlel — mint láttuk — egy-egy gyomnövény. Ezek közül azonban csak kevés jut olyan kedvező helyzetbe, hogy azonnal kicsirázhasson. A magvak egy része elpusztul, de belőle sok olyan viszonyok közé jut, hogy csirázóképeségét megtartva éláll, amíg a külső körülmények megváltoznak és kihajthat. Még az egy helyre jutott magvak sem csiráznak egyszerre. Így gondoskodik a természet arról, hogy ha a kikelt növény elpusztul, helyét egy idő múlva másik foglalja el. Egy vizsgálat alkalmával például a vérehulló fecskefű magja — mindig a csirázásra kedvező körülmények között tartva is — három részletben csirázott és minden csirázási időszak között 100—100 nap telt el. Sok gyomnövény magja csirázóképeségét éveikig megtartja. Így a nagy utilapu — mindig a csirázásra megfelelő viszonyok között is — csak az 1173. napon kezdett csirázni. Ha nem is hiszünk azokban a mesékben, hogy az egyiptomi sírokból kikerült több ezeréves gyommagvak is kicsirázhatnak, igen valószínű, hogy sok gyom magja csirázóképeségét száz évig, sőt ennél tovább is megtarthatja.

Hogy tehát a gyomok ellen védekezhessünk, pontosan **ismerni** kell azok **életmódját**. Tudni kell, hogy azok magról szaporodó, egynyári növények-e (pl. vadrepce, pitypang, pászortáska stb.) vagy gyökérükről hajtának újra (tarackbúza), vagy mind a két úton (acat) terjednek. Legkönyebben elbirunk az egynyári (magról szaporodó) gyomokkal, már az évelők irtása nehezebb.

Bonyhádi szarvasmarha. (Képpel.) Több mint félszázada annak, hogy a svájci pirostarka marha hódító útjában eljutott hazánkba is. A magyar nép megkedvelte a jövevényt. Ma már a pirostarka szín urálja nemcsak a dunántúli, hanem a duna-tiszaközi, sőt a tiszántúli gulyákat is. De sajnos, legtöbb helyen csak a szín emlékeztet a világhírű svájci marhára, de a testtömeg, a testarányok és a termelés messze amazé mögött marad. Ennek megvan az egyszerű magyarázata. A svájci vérben képesség van arra, hogy nagy, arányos testet növeljen, de csak akkor, ha ehhez elegendő építőanyagot kap. Az építőanyag a takarmány. Ha tehát valaki fukar a takarmányozásban és sajnálja az abrakot a növedéjképzéstől, annak bizony csak otrombafejű, laposmellű, nyakiglab pirostarkája lesz, mely alig ad annyi tejet, mint a régi parlagi fajtaink. Szerencsére a tolnavidéki nép józanabb felfogással őrzi a szarvasmarhatenyésztést. Termel takarmányt, vásárol abrakot s így level is szép példányokat, melyek «bonyhádi» neve alatt hírnévre tettek azért az egész ország gazdaközönsége hozzájuk jár — tenyész-állatot vásárolni.

Asthmát, tüdőcsúcsurhurut, rekedtséget stb. gyógyít: **Asthma** Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrássy-út 87. sz. Telefon: 123—82. (Olcsó betegszobák.)

Kevés a fűzessző. A földművelésügyi minisztérium iparnövény-forgalmi irodája tudatja, hogy a házi ipari cikkek piacán főleg fűzesszőben mutatkozik nagy hiány. Pedig a hántolt apró fűzessző ára 380, a középvessző 320, a vastag 220 ezer korona, míg a zöldvessző métermázsája 70 ezer korona. A fűzessző termelését ezidei husvétii számunkban részletesebben ismertettük s utaltunk arra, hogy egy kat. hold fűzes — 150 ezer koronás árak mellett is — 2-5-3 millió korona hozadékot jelent. Most látjuk, hogy számításunk nem volt túlrözsás, mert ma kétszerakkora a vessző ára. Akinek tehát ártere és vizenyös területe van, jól teszi, ha foglalkozik a fűztermelés gondolatával. Tanácsal, útbaigazítással szívesen szolgál és az értékesítést is magára vállalja a M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium Gyógy- és Növényforgalmi Irodája. (Budapest, IX., Lónyay-u. 7.)

A borok összeházasítása. A közelmúltban megjelent bortörvény tudvalevőleg megengedi egészséges boroknak összeházasítását. Házasítás alatt értjük a különböző borok keverését, hogy belőlük kellemes ízű, egynemű italt nyerjünk — nagyobb mennyiségben. Borpiacok, nagykereskedők ugyanis nagyobb mennyiségű bort egyforma minőségben vásárolnak legszívesebben. Minthogy pedig a bor évjáratok, termőhelyek és szőlőfajták szerint is változhat, a bortermelő üzleti érdekből a változó minőségű boraiból kénytelen egy oly keveréket előállítani, mely azonos az előző évjáratokkal és a borvidéknek jellemző borminőségével. Házasítani szokták a tulságos lágy borokat savanyúbbakkal, a gyengéket erősebbekkel, a szinteleneket színanyagokban gazdagabbakkal, elvénülteket fiatalabbakkal stb. A házasításnál előbb kicsiben tegyünk próbát. A különböző borokból a tervezett arányban kicsinyben 1-2 liternyi mennyiséget keverjünk össze s a keveréket pár nap múlva ízelejűk meg. A házasított borknak íze ugyanis néhány nap után biztosabban észlelhető, mint közvetlenül az összekeverés után.

A rétek fásítása. Egy praktikus gondolkodású gazdasági felügyelő, *Beckő Pál*, a Köztelek című lapban ajánlja a nem túlvezes réteknak szilváfaival való befásítását. «A normális fekvésű rét talaja — írja a kiváló gazda — jó a gyümölcsfa részére is. Így pl. a szilváfa nem terebélyes, tehát nem öli el az alatta levő gyepeket, túlsok gondozást nem igényel; jól terem; termése könnyen szedhető és jól értékesíthető. Szilváfaival volt befásítva Erdőszádán, Degenfeld Sándor gróf birtokán, a holt Szamos egy kb. 40 holdas felszigete, melyen sok kitérő szénán kívül rengeteg gyümölcs termett. Hete-ig asztaltuk az érett kemény szemeket s a hideg ősz beálltáig dolgozott a pálinkafőzőüst. A szilváfákat 5 öre kell egymástól ültetni, hogy a szilváfa kb. 2 öl széles koronája ne zárja el a napsugarat a gyepektől. Kedvező időjárás mellett a fák gyorsan nőnek. Mikor teremni kezdenek, egyévi termés kifizeti a befásítás költségeit. Jó évben egy kat. holdon 5-10 métermázsás szilva terem, melynek mai pénzértéke 3-5 millió korona.»

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Hódmezővásárhelyen és Debrecenben sztrájkolnak a cséplőmunkások.

A **hódmezővásárhelyi** cséplőmunkások sztrájkba léptek, mert nem találják meg számításukat. A helyzet ugyanis az, hogy a cséplőmunkások részesedéssel szerződtek el. Miután azonban a termés nem váltotta be a hozzáfűzött várakozásokat, a cséplőmunkások nem akarják vállalni munkájukat teljesíteni a szerződés alapján, hanem vagy a szerződés százalékának felemelését vagy pedig az eredeti részesedés mellett külön munkabért követelnek. Több helyen a gazdák és uradalmak teljesítették a cséplőmunkások kívánságait, de vannak olyan gazdaságok is, amelyek ragaszkodnak az eredeti szerződéshez és nem hajlandók azt megváltoztatni. A hódmezővásárhelyi és másutt kitört sztrájkok legnagyobb része erre vezethető vissza. **Debrecen** határában még egy gazda sem kezdhetett hozzá a csépléshez, mert nem tudnak egyezséget kötni a munkásokkal. A debreceni cséplőmunkások harminc kilogramm buza napibért kérnek s emellett ellátást. A cséplettők, arra való hivatkozással, hogy a cséplőmunkás békében átlag tizennyolc kilogramm buzáért dolgozott, a harminc kilot nem hajlandók megfizetni s így Debrecen határában a buza azonnald, ahogy learatták és asztagba rakták, ott áll a mezőkön, kitéve a rekkenő nyári melegben a legnagyobb tűzveszedelemnek. Mindenesetre kívánatos lenne, hogy mielőbb megegyezzenek, nehogy a megélő termés pusztulása is súlyosbítsa a helyzetet.

A földművelésügyi miniszter vetésjelentése.

A földművelésügyi miniszter legutóbb kiadott vetésjelentése az idei termés mennyiségére nézve elterjedt hírekkel szemben megnyugtatólag hat, mert bár igazolja a nagy szárazság és hőség által okozott károsodás tényét, határozottan megállapítja, hogy a **károsodás semmiesetre sem mondható katasztrófálisnak**. A jelentés szerint ugyanis a károk levonása buzából még mindig 14.630.000 métermázsás, rozsból 6.249.000 métermázsás, árpából 3.513.000 métermázsás és zabból 2.610.000 métermázsás, vagyis a középest nagyon megközelítő termés várható. A kapásnövények jól bírták a szárazságot és a legutóbbi napokban beállt esők még fokozták a különben is jó terméskilátásokat. A szőlőkre a szárazság még jó hatással is volt, mert a peronospora nagymérvű elterjedését megállította. A peronospora eddigi kártétele szőlészeti kerületek szerint 20-60% között váltakozik ugyan, de mint a részletjelentésekből kitűnik, a legtöbb kerületben csak 20% körül van a károsodás, csupán egy-két kerületben éri el a 60%-ot.

Baromlivész pusztit Székesfehérváron.

Az utóbbi napokban egymás után jelentették a gazdák a székesfehérvári állatorvosi hivatalnak, hogy a szárnyasok veszedelmesen hullanak. A vizsgálat most megállapította, hogy a városban és a közvetlen környéken **baromfikolera lépett föl**. Székesfehérvárott a multban már nem egyszer kipusztult az egész baromfiállomány, úgy, hogy a hatóságok sietve megtekinttek minden intézkedést a járvány elfojtására.

A földreformnovella végrehajtási utasítása.

A hivatalos lap mult vasárnapi száma közli a földbirtok-reformtörvény végrehajtási utasítását. A végrehajtási utasítást tartalmazó rendelet harminckilenc szakaszban foglalja össze a különböző intézkedéseket. Az első fejezet az Országos Földbirtokrendező Bíróság eljárását szabályozza és megállapítja, hogy az OFB által eldöntött ügyek jegyzékét a földművelésügyi miniszteriumnál minden hét végén kell közölni. **Az államot illető elővásárlási jog** a második fejezete a rendeletnek. A fejezet szerint minden egyes ingatlanleidegenítési ügyet be kell jelenteni az illetékes telekkönyvi hatóságnál, illetve a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságánál, amely ha tizenöt napon belül nem tudna dönteni, az iratokat fölterjeszti a földművelésügyi miniszterhez. A miniszter legkésőbb kilencven nap alatt nyilatkozik az OFB meghallgatása után. **Az államot illető megváltási jogról** szól a rendelet harmadik fejezete, amely a megváltási eljárásra vonatkozó intézkedéseket szabályozván, a tárgyaló bizottságok megalakítására, eljárására, határozathozatalára és a jelentkezők összeírása dolgában rendelkezik. A földigénylők névjegyzékét közszemlére kell tenni és ez ellen való felszólalásnak tizenöt napon belül van helye. A negyedik fejezet a vegyes bíróság helyett eljáró kiküldött bíró hatásköréről intézkedik és elmondja mindazokat az eseteket, amelyekben a vegyes bíróság helyett az OFB által kiküldött egyes bíró első fokon határoz, illetve ítélkezik. **A külön kérelmekről** szóló ötödik fejezet részletesen felsorolja mindazokat az adatokat, amelyeket egy magánügynek középbirtok juttatására irányuló kérelmében kell előterjesztenie. **A haszonbérletek** tekintetében a következőket mondja a rendelet: Ha az Országos Földbirtokrendező Bíróság valamely haszonbérlet tudomásulvétele esetében a kishaszonbérletekbe kiadásra kötelezést a rendelkezésre álló adatok alapján szükségesnek nem látja, az iratokat határozathozatal előtt indítványtétel céljából közli a földművelésügyi miniszterrel. **A vegyes rendelkezések** következnek ezután, amelyekben legelőssben megállapítja a rendelet, hogy a tárgyalásra, vagy egyébként kiküldött bíró ugyanazon jogok illetik meg a tárgyalás vezetésé, rendfenntartás és fenytől hatalom tekintetében, mint a polgári peres ügyekben eljáró bírót. A gazdálkodás ellenőrzésére vonatkozóan úgy intézkedik a rendelet, hogy a földhöz juttatottak gazdálkodásának hatályos ellenőrzése végett a földművelésügyi miniszter a közigazgatási hatóságoknak és szervezeteknek utasításokat adhat. A társadalmi szervek kérésére a földművelésügyi miniszter az OFB hozzájárulásával közérdekből földhatalmazást adhat arra, hogy valamely társadalmi szerv a tárgyaló bizottsági eljárásban tanácsadói minőségben résztvehesen. A tagosított pótló békés birtokserkéhez a földművelésügyi miniszter hozzájárulása kérhető. Az ingatlanok forgalma tekintetében kimondja a rendelet, hogy akár belsőégi (városi vagy községi), akár mezőgazdasági ingatlanok forgalmának közvetítésével vagy ingatlanok adásvételével üzletszerűen csak az foglalkozhatik, akinek erre az Országos Földbirtokrendező Bíróság engedélyt ad. Ez a rendelet azonban nem vonatkozik a székesfehérvári belsőégekre.

A dániai tanulmányút.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara tanulmányutakat rendez Dániába, augusztus 20-ika és szeptember 8-ika közötti időben. A több oldalról megnyilvánuló érdeklődésre az Országos Mezőgazdasági Kamara közli, hogy a kirándulást elsősorban kisgazdák részére tervezték azon célból, hogy haladni kívánó kisgazdáink a helyszínen tekinthessék meg a példaképen annyiszor emlegetett mintaszerű dániai kisgazdaságokat. A program is eszerint lesz összeállítva, vagyis elsősorban kisgazdaságok és azok terményeinek értékesítésére alakult szövetkezetek megtekintését tűzték ki célul. Ugy a földművelésügyi minisztérium, mint a dán királyi földművelésügyi minisztérium és a dán gazdatiszadalmi szervek is a legmesszebbmenőleg támogatják a kirándulást, amely ennek folytán aránylag kevés költséggel fog járni. A kirándulás összköltsége előreláthatólag *kétszázhatvan aranykoronát tesz ki személyenként.*

Az őszi haszonállatvásár.

Az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep intézőbizottsága által folyó év szeptember hó 6–10-ig tartandó őszi haszonállatvásár rendezési munkálatai serényen folynak. Különösen járomosokért, fejősteheneket és angolajta sertéseket jelentettek be. Van sok tenyészibikabejelentés is. Külföldről több montafumi (vorarlbergi) tenyésztő jelentette be a vásáron való részvételét. A baromfi-kiállításra eddig bejelentett anyag máris elérte a tavaszi tenyész- és haszonállatvásár kiállításán bemutatott mennyiséget. A vásárral kapcsolatos gépkiallításra legnagyobb gépgyárosaink és iparosaink jelentettek be részvételüket s így az érdeklődő gazdáknak mezőgazdasági gépekből, szerszámokból és anyagokból a legszebb mintanyag áll rendelkezésre. Díjazás az őszi haszonállatvásáron csak a baromficsoporthoz lesz. Tekintettel az előrehaladott időre, ajánlatos a részvétel az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep intézőbizottságának (Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.) haladéktalanul bejelenteni, miután már a tömeges bejelentések miatt korlátozott számú férőhely van csak rendelkezésre. A bejelentések elfogadása a jelentkezések beérkezésének sorrendjében történik.

Szarvasmarhadíjazás Jászszentlászló és Szank községben.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara július hó 20-án Jászszentlászló községben szarvasmarhadíjazást rendezett. A díjazásra Jászszentlászló és Szank községből összesen 47 drb tehent, 15 drb üszőt és 7 darab tenyészibikát vezettek fel. A bírálóbizottság ítélete alapján ezüst oklevelet nyertek teheneikért: *Szepesi Béla, Segesvári Ferenc és Segesvári Imre*; egyvése üszőért pedig *Balogh Béni*. Bronz oklevelet nyertek teheneikért: *Holló Szabó János, Horváth István, Győrök Sándor és özv. Fekete Lászlóné*. Ezenkívül elismerését fejezte ki a bírálóbizottság a következő tenyésztőknek: *Tópai Lipótnak és Kis Fekete Gergelynek* tenyészibikáikért, *Balogh Béni*nek, *Tarjáni Gábornak, Vámos Orbánnak és Grünfelder Antalnak* teheneikért.

Adatok a genti kiállítás méreteiről.

A genti nemzetközi szövetkezeti kiállítás fényes tanubizonyossága annak, hogy a szövetkezeti mozgalom óriási lépésekkel haladt előre s legjelentősebb tényezője a kereskedelemnek. A genti kiállítás méreteiről fogalmat alkothatunk magunknak a következő adatokból: 10.000 négyzetméter az a terület, amelyet a kiállítás épületei elfoglalnak. Ebből a 10.000 négyzetméterből 5300 a nemzetközi kiállításé, 2500 négyzetméter a genti szövetkezeti mozgalom bemutatására szolgál, 2400 négyzetméter területen pedig a belga szövetkezeti mozgalom eredményei szemlélhetők. A szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége a kiállítási terület középpontját foglalja el; 800 négyzetmétert bocsátottak rendelkezésre. A kiállításon 27 ország vesz részt. A kiállítás költségei megközelítőleg két millió frankra rúgnak. A vezetők feltételezik, hogy legalább egynegyedmillió belga látogatója lesz a kiállításnak, aki mind lefizeti a kétfrankos belépődíjat. Emellett sorsjátékot is rendeznek s egymillió lesz az az összeg, amelyet a nyeremények kitesznek. Gondoskodás történt arra nézve is, hogy a kiállítás jó hangulata biztosítva legyen. A kiállítási termekben és a parkban naponta koncertek vannak. Sportmutatók, tornagyakorlatok, virágkiállítások szórakoztatják a látogatókat. A parkban vendéglőket is rendeztek be, melyekben az egyes nemzeti ételek és italok kaphatók. A kiállítás eredményeként a *Hingya-vállalatok magyaránny megrendeléseket kaptak a külföld minden részéről, sőt még Angliából is*. A genti kiállítás tehát nemcsak nemzetközi, de magyar szövetkezeti szempontokból is igen fontos mozzanata a szövetkezeti történelemnek.

A nemzetközi tejpiac helyzete.

Most jelent meg a svájci gazdaközönségnek a nemzetközi tejpiac helyzetéről szóló részletes jelentése, amely a különböző államokból beérkezett tudósítások alapján a folyó év második negyedéről számol be. Ennek a jelentésnek végső összefoglalása a következőket állapítja meg: A tehénállományok a hosszú tél és késői kitavasodás ellenére elég jól telettek, a piacra kerülő tejmennyiségek nagyobbak voltak, mint 1923. év ugyanezen negyedében. A fokozódó termelés következtében a tej-, sajt- és vajárak április és május hónapokban csökkentek. Június havában a vajárak emelkedtek, ami a sajt- és tejárakra is hatással volt. Az értékesítés általában június hó végén jobb volt, mint akár április, akár pedig május havában. A nem megfelelő tavaszi időjárás hátrányosan befolyásolta a termelés emelkedését és az általános piaci helyzet ennek következtében kissé bizonytalan. Eltekintve egyes helyi áringadozásoktól, a folyó év harmadik negyedében nagyobb árváltozás nem igen várható. Az áralakulásra befolyással lesznek a következő negyedév időjárási és takarmányozási viszonyai is.

Smith főbiztos bizik Magyarországra jövőjében. *Smith* népszövetségi főbiztos második jelentését most küldötte el Genfba a népszövetségi főtanácshoz. A jelentés általában kedvezően nyilatkozik a magyar talpraállítás haladásáról és kedvező megítélésben látja Magyarország jövő gazdasági fejlődését. A jelentés rámutat arra, hogy általában örvendetes javulás mutatkozik az állami bevételek, különösen a dohány, só, cukor bevételek tekintetében. Nagy megnyugvással és megleléssel állapítja meg a jelentés azt, hogy a korona már állandósult és az biztosítottak tekinthető. Ennek folytán a legjobb reményekkel tekinthet Magyarország jövője felé.

Török hercegek a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban. A trónfosztott török szultán számtízött családjának tagjai közül többen Magyarországot választották második hazájukul s itt hosszabb időre meg is telepedtek. Az elűzött szultán egyik testvére, *Mehmed Nihad* volt császári herceg is itt él a magyar fővárosban, úgyszintén *Mehmed Aziz* herceg is, akik mindketten nagy művészbárátok. A két török herceg legutóbb *Istók* János szobrászművész kalauzólása mellett megtekintette Budapest több múzeumát is és különösen a Magyar Mezőgazdasági Múzeum berendezésének szakszerűsége és gazdsága nyerte meg a tetszésüket. A török hercegeknek ebben a múzeumban Magyarország nagy domborművű térképén megmutatták, hogy mennyit raboltak el Trianonban a nagy Magyarországból, melyet a hercegek szemlélőként mély meghatottsággal hallgattak és kemény elütő bírálatokkal illették.

Augusztus hó közepén nemzetközileg is jóváhagyják Nyugatmagyarországra elrablását. Sopronban tudvalevően még most is dolgozik a magyar-osztrák határmegállapító bizottság egy francia őrnagy vezetésével. A bizottság augusztus 11-én tartja utolsó ülését, amelyen aláírják az összes okmányokat és ezzel befejezi munkáját. Ez alkalommal történik meg a nyugatmagyarországi határvonal nemzetközi jóváhagyása.

Petőfi-szobrot állítanak fel Buffalóban. *Buffalo* amerikai városban *Petőfi* Sándor emlékének megörökítésére szobrot állítanak fel. Az ottani magyarság körében már meg is indult a szoborra a gyűjtés.

Amerikai atléták Budapesten. Az elmúlt héten, kedden és szerdán, ritka élvezetben volt részük a budapesti sporthíveknek. Hat híres amerikai atléta versenyzett a Magyar Atlétikai Klub margitszigeti pályáján, hat hatalmas termetű, acélizmu amerikai ifjú. A vendégek között volt *Le Gendre*, a távolugrás világrekorder, *Joie Ray*, Amerika leghevesebb hosszútávfutója és *Mac Donald*, a húszéves egyetemi hallgató, aki 48:2 mp-es négy száz méteres futásával Budapesten is hamar megszerezte a népszerűséget. A magyar versenyzők is szépen szerepeltek. *Toldy* Sándor a református pap-atléta legyőzte az amerikai *Lieb*-t, a diszkoszdobás világrekorderét. Az amerikai atléták elragadtatással nyilatkoztak Budapest szépségéről és a magyarok vendégszeretéről. Bizonyos, hogy lelkes jóbarátokat nyert bennük a magyarság.

Mi kell az amerikai kivándorláshoz. Az amerikai főkonzulátus a felesleges utazási kiadások elkerülése végett a kivándorolni szándékozottakat értesíti, hogy a vizumkérvényük benyújtása alkalmával a kérvényezőnek a következő iratokkal felszerelve kell személyesen jelentkezniök a főkonzulátusnál (IV., Semmelweis-u. 2.): 1. Az amerikai Egyesült-Államokba érvényes útlevél; 2. minden egyes személy keresztlevele vagy születési bizonyítványa két-két példányban; 3. minden 16 éven felüli személyi bizonyítványa két-két példányban (az államrendőrség vagy a szolgabírói hivatal által kiállítva); 4. minden 16 éven felüli személy lakbizonylata két-két példányban (az államrendőrség vagy a helyi hatóságok által kiállítva); 5. minden katonaköteles korban levő férfi vagy azon túl lévő katonai iratai két-két példányban (leszerelési, fölmentési vagy alkalmatlansági bizonyítványa); 6. minden egyes személy részéről két-két példányban kiállított orvosi bizonyítványa, amely bizonyítja, hogy az illető szellemileg tökéletesen ép, tüdőbetegben (tuberkulózis), valamint visszataszítót, vagy ragályos betegségben nem szenved; 7. minden olyan okirat, mely szükséges lehet a fél igényeinek bizonyítására vagy helyzetének megvilágítására. Kedvezményt biztosít a bevándorlási törvény azoknak a különös szakképzettséggel rendelkező mezőgazdáknak, akik képzettségüket megfelelő és kétségtelen módon tudják bizonyítani.

A teke di németek magyarhűsége. A nem magyar vagy vegyesajkú községekben kormányrendelet értelmében a tanítóes gyermekek szüleinek szavazása alapján kell megállapítani a tannyelvet. *Teke* község iskolaszéke ez ügyben tartott ülésén egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy a község németajkú lakossága azt kívánja, maradjon iskolája tannyelve ez évben is magyar, egyfelől azért, mert Magyarországon lakik, másrészt, mert a magyar falvak közé beékelve úgy a társadalmi, mint a gazdasági életben feltétlenül szükséges a magyar nyelv tudása.

Oláhországából kiutasítják a magyar munkásokat. A földművelésügyi miniszteriumhoz Romániából érkezett jelentések szerint a munkanélküliség következtében a román hatóságok a bel-földi munkapiac védelme érdekében olyan rendszabályokat léptettek életbe, amelyek az idegen munkások helyzetét nagyon megnehezítették. A jelek szerint ez az állapot tartósan ígérkezik és arra lehet számítani, hogy a Romániába utazó magyar munkások, lefizetve a vizumdíjat, tartózkodási engedélyük lejártá előtt is kiutasítottnak, még mielőtt annyit kereshettek volna, mint amennyi útiköltségük fedezésére szükséges. A munkanélküliek kérdése erősen foglalkoztatja a bukaresti kormányt, mert az utóbbi időkben a munkanélküliek száma rendkívül megnövekedett.

A rendőrség letartóztatott egy kivándorlási hiénát. A rendőrség letartóztatta *Bruckner* József hentesmestert, aki hosszabb idő óta üzletszerűleg foglalkozott a kivándorlásra eszabítással. A nyomozás kiderítette, hogy *Bruckner* egy *Cleva* Gizella nevű nő segítségével az egész országot behalozó szervezetet létesített, mely főleg elégedetlenkedő munkásokra vetette ki hálóját. A munkásokkal eihittették, hogy ingyen viszik ki őket Amerikába, ahol nagyszerű munkaalkalmat szereznek nekik. Minden munkástól 25 dollár költséget vettek fel, azután útnak indították őket Hamburg felé. Hamburgban kétféle módon bántak el a munkásokkal: vagy *Hamburgban hagyták őket minden kíséret és pénz nélkül és odébb állottak*, vagy pedig kivitték a munkásokat Amerikába, ahol úgyszólván rabszolgakereskedők kezére játszották ezeket a szerencsétlen sorsba jutott magyar munkásokat. Nem fizettek nekik semmit, hanem elvitték őket Brazíliába, ahol csupán a rossz élelmérésért dolgoztatták őket halálra.

Osálatok csontjaira bukkantak Baltavár környékén. A vas megyei muzeum a szombathelyi 48-as Rákóczi cserkészcsapattal Baltavár környékén ásásokat rendezett, amely értékes eredményeket hozott. Megtalálták az ós-ló, ós-gazella, ós-szarvas, ós-orrnyarvú stb. csontjait. Mintegy 12 emlős, 3 csiga és 2 kagylócsaládot tártak föl. Az ásások eredménye a vas megyei muzeum gyűjteményét gyarapítja.

A Schadek Antal-féle epegyógyszappan és comedo arcvíz a legmegbízhatóbb szer pattanás, mitesser és tágpórus ellen. SZEPLŐ, májfolt és bőrszínmeződés ellen egyetlen szer a Pigment-kenőcs. A SZÉNASVAFÖLD teltebbé, üdűvé, frissé teszi az arcot. Beszerezhető: Schadek Antal kozmetikai műtermében, VII., Váci-u. 12. félemelet.

A társadalom segítségével cserkészeink nem mehetnek a kopenhágai olimpiászra. A Magyar Cserkész-Szövetség augusztusban mintegy száz ifjút küld ki Kopenhágába a nemzetközi cserkész-olimpiászra. A versenyzők kiképzése megtörtént s szép reményekkel tekint a szövetség e verseny elé. Sajnos azonban, a magyar fiúk elutazása még bizonytalan, mert a költségek fedezete nagyrésben még hiányzik. A MCsSz minden jövedelmi forrás hiányában anyagi segítséget és megértést kér cserkészei részére, akik fogadalmuk szerint mindig segítenek a társadalmi munkában, ahol erre szükség van. A cserkészek most először kérnek önmaguknak, nem annyira adományt, mint inkább olyan költséget, amely nemzeti kincs marad és nagyszerű magyar értéket termel. A társadalom segítségével cserkészeinket kiküldeni nem lehet. A szövetség tehát kér mindenkit, szülőket és cserkészbarátokat, hogy jószívvel adott pénzbeli támogatásukat a szövetség címére (Budapest, IV., Váci-u. 62. sz.) beküldeni sziveskedjenek.

A battonyai méhésztanfolyam.

Képünk a Battonyán rendezett méhészeti tanfolyam tanári karát és résztvevőit ábrázolja. 1. Kasza József ny. tanító, a méhészegyesület elnöke. 2. Lakner Vidor a tanfolyam vezetője, a kafocai állami méhészeti kerület előadója. 3. Kardos János ny. takarékpénztári igazgató, hírneves méhész. 4. Kovács Mihály állami tanító. A tanfolyam június 21-től július 6-ig tartott és kitűnő eredménnyel zárult.

(Beküldte: Czibula Pál Battonyáról.)

Bünszervezet alakítottak a fogházban a kormányzó meggyilkolására. Megkötyagosodott emberek a Markó-utcai fogházban nagy tervekkel eszeltek ki és anarchista szervezetet alakítottak, amelyről azt képzelték, hogy fel fogja forgatni az egész világot. A tolvaj *Utics* Elemér magántisztviselő agyában kovályogtak már ilyen tervek, amikor a fogházban sikerült beszélgetnie az ugyancsak letartóztatásban lévő *Tuzsony* László nevű hentessegéddel, elárulta, hogy egy anarchista klubnak a tagja. A két fogoly elhatározta, hogy egy olyan szervezetet alakítanak, amely meggyilkolja *Horthy* Miklós kormányzót. A hentessegéd és a tolvaj kistisztviselő tervét úgy akarta végrehajtani, hogy szabadulásuk után először is betörnek egy ékszerüzletbe és így szereznek pénzt anarchista tervük keresztülvételére. Sikerült is megnyerniök még több magukhoz hasonló bomlott agyú embert a szervezet számára. Ezekkel kötelezvényt irattak alá, amelyben feltétlen engedelmességet fogadnak és tudomásul veszik, hogy minden szószegés halálbüntetéssel jár. Aláírták ezt többek között *Landau* Jenő kereskedősegéd és *Juristovszky* Károly műszaki rajzoló. Kiszabadulásuk után hozzá is fogtak tervük kivételéhez, egyik társuk azonban elárulta őket és a rendőrségnek sikerült még idejében elfogni az anarchistákat. A királyi ügyészség már elkészítette a vádiratot ellenük.

Ecclésia Tekintetes Igazgatóságának, Budapest. Tisztelettel hozom nb. tudomására a főt. Igazgatóságának azt is, hogy az Ecclésia-Harangművek által szállított harang szép hangjával úgy az elüljáróság, mint a hívek teljes meglegedésével és tetszésével találkozott. Felcsut, 1924. július 24. *Gaál* Antal s. k., telkész.

Az egri érsek huszonegymillió adománya a liceumnak. Az egri liceum hatalmas épületének tatarozása során most Szmrccsányi Lajos egri érsek 21,367.000 koronát adományozott az épület helyreállítására.

Aki szerelemből ölt. Megrendítő családi dráma játszódott le a párisi Paul Brousse-kórházban. Zoznowski János fiatal lengyel író régebbi idő óta súlyos és gyógyíthatatlan gyomorrákbán fektűd a kórházban. A sokat szenvedett ember mindenkinek könyörgött, hogy öljk meg, szabadítsák meg szenvedéseitől. A napokban felment hozzá a felesége és revolvért rántva elő, agyonlőtte férjét. A gyilkos asszony, aki súlyos ideglázban fekszik, elmondta, hogy imádkozta férjét, de nem tudta nézni szenvedését s megölte. Kiderült, hogy a szerencsétlen férj a feleségének könyörgött legjobban, hogy mérje ki rá a megváltó halált.

Szily Kálmán halála. Szily Kálmán, az Akadémia volt főtktára és mostani könyvtárosa, a magyar tudományos élet legkiválóbb egyénisége, 86 éves korában meghalt. Szily főként a nyelvtudománnyal foglalkozott és e téren szerzett kiváló érdemeket. Az akadémiai nyelvtudományi munkák kiadásának érdeme is az ő nevéhez fűződik. Halála nagy részvétet keltett a legszélesebb körökben. Szily Kálmánt az Akadémia saját halottjának tekintik. Temetése szombaton volt az Akadémia előcsarnokából.

Aki lopott sírkövekből épít házat. A vajszlói katolikus temetőből egymás után tűntek el a régi sírkövek, sőt az elvetemült kezek még az újonnan felállított síremlékeket is ellopkozták. Hosszantartó nyomozás után a vajszlói csendőrpáncsnokság most kiderítette a tettest *Hornisváger* Pál vajszlói gépészkovács személyében, aki az éjszaka idején elrabolt sírköveket reggelre már beépítette készülő házának falába. A csendőrség egyelőre lefoglalta bűnjelként az épülő házat s az elvetemült kovácsot átadta az ügyészségnek.

Két magyar úszó páratlan bravurja. Bravuros teljesítményt vitt végbe csütörtökön két kiváló magyar sportember, *Labory* Károly dr. és *Vass* Titusz, akik *Visegradtól Budapestre úsztak*. Kilerc óra 12 perccor szállottak vízbe a visegrádi hajóállomásonál és negyvenhat kilométer leúszása után elsőnek *Labory* dr. érkezett meg a Margitsziget alsó-részén lévő MAC csónakháznál lévő célhoz. Négy óra 12 perc volt, amikor a friss erőben beérkezett úszó kiszállt a vízből, a *negyvenhat kilométeres távolságot tehát pontosan hét óra alatt tette meg*. Huszonhét perc múlva érkezett meg *Vass* Titusz, akinek a teljesítménye szintén kiváló. A két kiváló úszó elhatározta, hogy nemsokára megismétlik ezt az uszást és *megkísérlik megjavítani ezt a hétéoras magyar rekordot*.

Vakmerő bankrablás. Az egyik amerikai magyar lap írja: *Madai* István, a magyar származású hírhedt banditavezér, aki négy évvel ezelőt hónapokon át valóságos rémuralmat gyakorolt Bay Countyban és két évvel ezelőt megszökött a börtönből, ahol két gyilkosság miatt életfogytiglani fogságban őrizték, újból szerepelt. Szereplésének színhelyeül Bay Citynek azt a részét választotta ki, ahol legjobban ismerték. Most Bay County Savings Bankból, ahol nevelőapjának a fia, *Dárdás* Mihály a pénztárnok, 3390 dollárt rabolt és a zsákmánnyal elmenekült. *Madai* egy társával állított be a bankba, átugrott a pulton, revolvért szeggett *Dárdásra* és ráparancsolt, hogy tartsa fel a kezét. Cinkostársa ezalatt a bank két másik alkalmazotját és két látogatót tartott revolverrel sakkban. *Madai* dróttal összekötözte *Dárdást* és mikor ez megtörtént, *be-masiroztatta az egész társaságot a pánclészobába*. *Madai* és társa összeszedtek minden értéket, rázárták foglyaikra a pánclészekrény ajtaját, aztán a bank előtt váró autójukon elmenekültek. A rendőrség keresi a vakmerő bankrablót.

Négy ember tűzhalála. A szabolics megyei *Tiszaeszláron* kigyulladt a református parochia. A tűz a nagy szélben rohamosan terjedt, úgy, hogy hamarosan nyolc ház áll lángokban. *Kovács* Gyula református lelkész berohant az égő parochia épületébe, hogy az egyházi iratokat megmentse. Utána rohant a felesége is, hogy segítségére legyen. Amikor a falusi lakosok látták, hogy az épület tetőzete már roskadozik, két gazdaember, *Szuromi* Ferenc és testvére szintén berohantak az épületbe, hogy megmentse a biztos tűzhaláltól *Kovács* lelkészt és feleségét. Alig léptek be azonban az ajtón, a tetőzet beszakadt s mind a négy ember mag alá temette. Valamennyien elpusztultak.

Kétféjű szárcsát lőtt. Ritka vadászszákmányban volt része *Szabó* Mihály szentesi kőművesmesternek. Az úgynevezett Fertő mocsárnál vadászott és több vadmadarat lőtt. A madarak közül több a mocsárba hullott és *Szabó* belébalt értük. Nagy volt a kőműves csodálkozása, amidőn az egyik szákmányul esett szárcsán *két fejet vett észre*. Természetesen most az egész környék csodájára jár a természeti ritkaságnak. *Szabó* a szentesi múzeumnak ajándékozta a ritka vadászszákmányt.

Vipera a hordóban. Borzalmas szerencsétlenség történt a minap *Huszt*on, amilyenre még aligha volt példa az idők folyamán. *Romler* Richárd huszti vendéglős csapraütött egy 50 literes sörshordót s az első pohár sört az éppen ott időző pénzügyörnek nyújtotta, a második poharat pedig ő maga hajtotta ki. Alig nyelték le azonban az utolsó kortyot, mind a ketten összeestek és iszonyú görcsök között meghaltak. A rendőrség azonnal nyomozást indított az ügyben. Szétverték a hordót s egy vipera hulláját találták benne. Valószínű, hogy a kigyó még a hordó megtöltése előtt került oda s azután a sörben megfulladt. A boncolás megállapítása szerint ez okozta a két ember halálát. A vizsgálat most megindult, hogy kinek a hanyagsága folytán maradt a kigyó a hordóban.

A gyilkos méhek. Az anhalti herceg egyik komornyikját holtan találták meg az erdőszélen. A boncolásnál az orvos megállapította, hogy a halált torokdaganat okozta. Később kiderült, hogy a komornyikot *méhraj támadta meg, több méh a szájába röpült és a torkát szúrta meg*. Ebből támadtak azok a daganatok, amelyek halálát okozták.

Sinautójáratok lesznek Szeged—Makó—Mezőhegyes között. Az Arad—Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága elhatározta, hogy sinautójáratokat létesít Makó—Szeged, illetve Mezőhegyes—Makó—Szeged között. A napokban már le is érkezett Makóra egy hatszemélyes benzinüzemű nyitott sinautó, amelyen megtartották a próbajáratokat. Az eredmény teljesen kielégítő volt, amire az igazgatóság nyomban meg is rendelte a még szükséges két kocsi. A kocsik kilencszemélyes, benzinüzemű, fedett, villanyvilágítású, télen fűtethető sinautók lesznek. Az eddigi próbajáratnál *80 kilométeres sebességet is elértek*. Az igazgatóság számítása szerint *a rendes forgalom már a jövő héten megindulhat*.

Szervezett tolvajbanda fosztogatta a HÉV anyagraktárait. A rendőrség bizalmas értesítést kapott arról, hogy a Budapesti Helyiérdekű Vasutak anyagraktárból milliórdokot érő elektromos felszerelési cikkeket, dinamókat és egyéb vasuti berendezési tárgyakat lopkod már hosszabb idő óta egy, a vasut alkalmazottából álló tolvajbanda. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy az anyagraktár állandó kijosztására alakult tolvajtársaság szervezője és irányítója *Gindl* József főraktárnok, aki már hosszú idő óta *rendszeresen fosztogatta a raktárakat*. A lopásokat úgy követték el, hogy *Gindl* főraktárnok mindig nagyobb értékeket könyvelt el a kiadásnál, mint amennyit tényleg kiadott, viszont a vasutnak azok a közegei, akik a főraktár kiadásait átvették, elismerték a csak papíron jelzett értékeket és így minden egyes kiadásnál a vasutat jelentős károsodás érte. A tolvajtársaságnak nem csupán állították, de tisztviselők is tagjai voltak s ezeknek a lakásai szokatlanul fényűzően vannak berendezve. A rendőrség eddig a helyiérdekű vasut alkalmazottáiból négyet őrizetbe vett, egyet előzetes letartóztatásba helyezett és 11 orgazda ellen indította meg az eljárását. Az eddig megállapított kár összege meghaladja a kétmilliárd koronát.

Az anyósgyilkos utcaseprő. A Csepelen lakó *Mestyán* Ferenc utcaseprő az összekötő vasuti hídról a Dunába dobta 74 éven tehetetlen anyósát. *Mestyán* szomszédja, egy gyári munkás, bejelentette a rendőrkapitányságon, hogy az öreg asszony hirtelen eltűnt. *Mestyánt* bevitték a rendőrségre s ott bevallotta, hogy anyósával állandóan civakodott, nagyon terhére volt a tetetlen agg asszony és ezért megölte őt. Elmondta, hogy 18-án este azzal vitte el hazulról az anyósát, hogy elhelyezi egy budai kórházban. Az összekötő vasuti hídon gyalog igyekeztek át Budára. A híd közepén az öregasszonyt a korlátón át bedobta a Dunába, ahol mindjárt elmerült. A gyilkos utcaseprőt letartóztatták.

Amerikában már a levegőben is van rendőrség. Newyorkban repülőrendőrséget létesítettek, amely tizenhat repülőgépen ellenőrzi a város felett a repülőforgalmat. A repülőfőosztágnak az a legfőbb feladata, hogy meggátolja a csempészetet s idejében értesítse a hatóságokat az esetleges szerencsétlenségekről.

A kard magyar világbajnoka. A párisi olimpiai kardverseny soha el nem muló dicsőséget szerzett Magyarországnak, mert a világ legjobb vívói között is magyar ember, Pósta Sándor dr. szerezte meg a győzelmet. A magyar világbajnokot és nagyszerűen küzdő társait leírhatatlanul meleg és meghatározó ünneplésben részesítették, mikor megérkezett Budapestre. Valóságos virág és babéreső fogadta a kard magyar hőseit, akik Párisban, a világ fővárosában bizonyították be, hogy a magyar az első kardforgató nép a világon. Pósta Sándor dr.-t most az egész ország lelkesen ünnepli. Budapest közönség képviselőtestülete elhatározta, hogy a világbajnokot díszpolgárává választja. Baján, ahol a világbajnok gyermekekörát töltötte, a polgárság faklyásmenetet rendezett Pósta Sándor világraszóló győzelme örömére.

Posta Sándor dr.
olimpiai vívóbajnok.

Csaltak a hadirokkantak kárára. *Deutsch Géza* ügynök és *Laczkovits Géza* hentes Hajdumegyében természetbeni adományokat gyűjtöttek a «rokkantak javára». Főleg gabonát kértek s *össze is szedték három vagon búzát*, amit azonban nem a rokkantak gyámoltató intézetének szolgáltattak be, hanem eladták s a pénz elköltötték. Nagy mulatságokat csaptak, ami végül is gyanúsá tette őket. Hajduböszörményben sikerült is *Laczkovitsot* elfogni, akit Debrecenbe szállítottak, *Laczkovits* bevallotta az elkövetett csalásokat. A másik család, *Deutschot*, keresi a rendőrség.

Pertörülés a királypuccs-ügyben. Mint emlékeztet, a királypuccsal kapcsolatosan annak idején letartóztatták a vezetőket: *Rakovszky Istvánt*, *Beniczky Ödönt*, *Andrássy Gyula grófot*, *Oratz Gusztávot*, *Sigray Antal grófot*, *Barovicséni Aladárt*, *Lorenz Józsefet*, *Szinkovits Dénest*, *Ostenburg Gyulát* s még több politikust és magasrangú katonatisztet. A legitimista vezetőférfiak kiszabadulása után az ügyészség vádiratot készített, a vádtanács valamennyiüket vád alá helyezte. A kormányzó most ez ügyben pertörülést rendelt el.

Női útonálló. Egy nagyipari vállalat igazgatója hajnalban ment a lakására Berlin dél városrészén keresztül. Egy elhagyott utcán hirtelen eléje ugrott egy fiatal leány és pénzét követelt tőle. Az igazgató szó nélkül félretolta útból a leányt, de alig tett néhány lépést, hatalmas ütést érzett a fején. Segítségért kiáltott, azután eszméletlenül esett össze. A leány elfutott, de megfogták. A rendőrségen elmondta, hogy kalapáccsal támadta meg az igazgatót és hogy már több embert is megtámadott. Személyazonosságának megállapításakor kiderült, hogy az útonálló leány mindössze huszonegy esztendő és tisztességes polgári család gyermeke.

A bolgároknak 2390 szövetkezetük van. Az elmúlt héten nyitották meg az egyesült bolgár szövetkezetek kiküldötteinek ünnepi ülését a szófiai katonai kaszinó dísztermében. Az ülésen kimondották az egész világon élő 40 millió szövetkezeti taggal való egyesülést, hogy így ünnepélyesebbé tegyék elveik és munkájuk győzelmét. A szövetkezetek tiszteltbeli elnöke *Popoff Ciril*, a statisztikai intézet vezérigazgatója, beszédet tartott, amelyben ismertette a szövetkezetek fejlődését Bulgáriában. Míg 1904-ben csak 24, 1909-ben már 604 szövetkezet működött, most 2390 szövetkezet van Bulgáriában. Beszéde végén lelkes hangon emlékezett meg a szövetkezeti intézményekről, amely *megteremtí a társadalmi szolidaritás biztosítékát*. Végül hangoztatta a szövetkezeti eszme jövőjébe vetett reménységét.

Négyes ikrek. Az egyik francia lapban olvassuk, hogy *Monnier Cavillon* asszony Rambouilletben négy teljesen egészséges leánygyermeknek adott életet. A köztársaság elnöke üdvözlő táviratot intézett a rendkívüli termékenységgel megáldott anyához s részére nagyobb pénzösszeget folyósított.

A világ leghosszabb utcája — százéves. 1924 augusztusában lesz száz esztendeje, hogy Newyork *ötödik utcája* fennáll. 1824-ben ezen a helyen csak egy hat ház mellett és a szegények temetője mellett elvezető kis utcácskát csináltak, amely bizony meglehetősen elhagyott volt. Az idők folyamán azonban Newyork leggazdagabb emberei kezdtek az utca folytatásában telket vásárolni. *Vanderbilt*, *Astor*, *Morgan* építettek az «ötödik utcában» hatalmas palotákat s példájukat követték a többi dollármilliódosok és milliómosok. Az «ötödik utca» lett a leggazdagabb newyorkiak s a világ leggazdagabbjainak az utcája. Ma már igen sok kereskedő is van itt, ezeknek az üzlete azonban valóságos árcsarnok, sokemeletes palota, úgy hogy méltán illeszkedhetik a milliódosok palotái mellé. Az «ötödik utca» azután a világ legszebb és leghosszabb utcája lett. Az egyik amerikai lap szerint az «ötödik utca» évfordulóját nagy ünnepséggel ülik meg a világ legnagyobb városa leghosszabb utcájának lakói.

Halálos szerencsétlenség a cirkuszban. A Bécs melletti Neunkirchen városkában szereplő vándorcirkusz műsorán egy magyar artistapár céllövő mutatványokat végzett. *Frank Péterné* artistánó revolverlövészekkel oltozott el égo gyertyákat. A gyertyákat a zenekarral szemben helyezték el és a lövés iránya a zenekar felé haladt. Egyik este, amikor *Frankné* revolverlövésével az utolsó gyertyát oltotta el, velőtrázó sikoltás zavarta meg a cirkusz csendjét. A zenekarban az egyik zenész kis fia holtan esett össze. Az történt, hogy az utolsó lövésnél a kislíu hirtelen felállott és az a golyó, amelyik eloltotta a gyertya lángját, halántékon találta és megölte a fiút. A felizgatót közönség meg akarta lincselni az artistánót és ettől csak a rendőrség védelmezte meg. A vizsgálat kiderítette, hogy az artistánó nem hibás s ezért elengedték.

A világ leggazdagabb embere. Az amerikai pénzüvilág szakértői megállapították, hogy a világ leggazdagabb embere *Ford Henrik autógyáros*, akinek vagyona ma *840 millió dollár* (átszámítva 8 billió 800 milliárd korona). *Ford* jelenleg 61 esztendő s miután egészsége rendben van, nagyon valószínű, hogy még legalább tíz esztendeig munkaképes. Ilyen körülmények közepette tíz év múlva vagyona felmehet 3 milliárd dollárig, ami megfelel mai 210 billió magyar koronának. Ez olyan tekintélyes összeg, hogy sok országok nem keresik meg a felét annak, amennyit naponta *Ford* keres. *Ford* nagyon szerény életet él, magára alig költ valamit s életmódja olyan, hogy egy egyszerű kovácsmester jövedelméből fedezni lehetne ezeket a kiadásokat.

TRÉFÁK

A vontató.

A régi világban járta még az alábbi adoma, mikor nem volt gőzhajó a Dunán és a személyközlekedés vontatóhajókkal történt. Egy suhanc megszólitja a tabáni kikötőnél álldogáló hajóst.
— Mondja bátyám, mennyiért visz el Esztergomba?
— Az attól függ — feleli a hajós. Ha beül a hajóba, akkor öt garas, de ha segít vontatni, elvisszük — három garasért!

Ráhibázott.

Schildkraut, a héber szindarabok egyik ismert előadó színész egy alkalommal *Pestről* lerándult *Ceglédre*. Ott, hogy, hogy nem, bemutatkozott egy úrnak.

— *Schildkraut* vagyok — mondja.

A magyar úr erre elmosolyodik.

— Miért tetszik nevetni? — kérdi a színész.

— Azért, mert a nevét úgy értetem, hogy — *Schildkraut!*

Az ismertető jel.

Sírankozó asszony állít be a rendőr-ügyeletre:

— Belefulladt az uram a Duhába! Tessék utána nézni, hátha valahol kifogtak.

Az inspekciós rendőr fölveszi a vízbefut személyleírását, majd az asszonyhoz fordul:

— Aztán mondja, nem volt valami ismertető jele az urának?

— Volt bizony, kérem. *Süket volt szegény...*

A mentés.

— Maga leöntötte a panaszost forró vízzel, amint az utcán haladt. Mit tud felhözni mentéségre?

— Azt gondoltam kérem, hogy az uram volt!

Viziten.

- Hány ujjamat látod? — kérdi a szimulánstól az ezredorvos.
- Kettőt.
- Ebadta, csak kettőt látsz? — kiált az ezredorvos.
- A harmadikat nem látom — feleli ijedten a szimuláns.

Vigasztalás.

Vasárnap délelőtt is kártyázott János. Nem kedvezett neki a szerencse és minden pénzt elvesztette. Az anyja így dorgálta:

- Úgy kell neked, János, miért nem voltál a templomban vasárnap délelőtt.

János ránt egyet a vállán:

— Hiszen, aki elnyerte a pénzem — az sem volt templomban.

REJTVÉNYEK

1. Számrejtvény.

24, 20, 6, 7	Az öreg ellentéte.
8, 30, 11	Laknak benne.
21, 22	Régi mértékegység.
9, 27, 18, 19	Férfi keresztnév.
5, 23, 26, 29	Női keresztnév.
15, 2, 3, 25, 4	Gyümölcs.
1, 28, 10, 12, 13, 32	Tárgyat formálnak belőle.
17, 16, 31, 14	Folyó, mely külföldről jön hozzánk.
1—32-ig	Petőfi egyik ismert népdalának kezdő sorai.

(Beküldte Flink György Budapestről.)

2. Tréfás talány.

Hol áll
az ezredtrombitás,
mikor
a takarodót fújja?

(Beküldte Blaskovits Gyula Somogy-sziőről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 33-ik számunkban közöljük.

A 27-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

•• •• ••
•• •• ••
•• •• ••

1. Pontrejtvény:

2. Szórejtvény: Párbaj.

3. Számrejtvény: Akácus út, ha végigmegyek rajtad. (Margitka, Endre, hangya, németiség, vakáció, új.)

Megejtették: Tamási Bözsi, Vekerdí András, Mátyás Katalin, Gy. Kovács Erzsé, Jenei Sándor, Kiss Elek, Lustyik Zsuzsanna, Nagy Ilonka, ifj. Dobos István, ifj. Albert József, Jáger Jánosné, ifj. Bene Lajos.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. **Bene Lajos (Matty)**, **Jáger Jánosné (Solt)**, ifj. **Dobos István (Tengőd)**, **Kiss Elek (Fülöpszállás)**, **Jenei Sándor (Solt)**.

A 28-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ES PIAC

(Fővárosi árak július hó 27-én.)

Takarmányvásár. Rétszilva, elsőrendű új (csak júl.-ban) 156—170.000, másodikrendű új (csak júl.-ban) 116—150.000, harmadrendű csomagolásra 61—111.000, nádiakarmány, zöld, száraz 55.000, muharszéna 120—170.000, lucernaszéna 100—220.000, zabostükkönszéna 130—170.000, zöld zabtakarmány 150.000, alomszalma 58—75.000, zsupszalma 85—110.000 K métermázsánként, zsupszalma, 1 kéve 4—5 kg. 4.000—5000 korona.

Vetőmagvak. Lóheremag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 1.200.000—1.300.000, lóheremag, nyers, nagyaránkás, tisztítható 1.250.000—1.350.000, lóheremag, nagyaránkamentes 1.450.000—1.600.000, lóheremag, fehér, ólomzárólt 3.100.000—2.200.000, lóheremag, vörös, ólomzárólt 2.000.000—2.100.000, lucernamag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 900.000—1.000.000, lucernamag, nyers, nagyaránkás, tisztítható 1.100.000—1.200.000, lucernamag, nagyaránkamentes 1.250.000—1.450.000, lucernamag, fehér, ólomzárólt 2.000.000—2.100.000, lucernamag, vörös, ólomzárólt 1.900.000—2.000.000, mák 1.400.000—1.450.000, muharmag 300—320.000, mustármag 500—600.000, napraforgó 250.000—300.000, tatarika 320.000—340.000, tökmag 480.000—550.000 K métermázsánként.

Lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 6.000.000—12.000.000, igás kocsiló, könnyű 4.000.000—11.250.000, alárendelt minőségű lovak 500.000—5.000.000 koronáig.

Tenyészállatok és jármosókrök. Importált fehér erdélyi jármosókrök 17—19.000, elsőrendű fehér jármosókrök 15—17.000, elsőrendű tarka jármosókrök 15—17.000, friss fejős és vemhes tehének 15—20.000, 1/2 éves üszök 15—17.000, 1/2 éves tinók 13—17.000 korona kilogrammonként élőszályban.

Halpiac. Jegelt (nem élő halak) ponty, elsőrendű kicsinyben 25—30.000, nagyban 20—25.000, másodikrendű kicsinyben 20—30.000, nagyban 12—20.000, harcsa kicsinyben 80—90.000, nagyban 50—65.000, compó és kárász kicsinyben 25.000, nagyban 18.000, süllő, elsőrendű kicsinyben 80.000, csuka kicsinyben 30—40.000, nagyban 20.000, kecsge kicsinyben 80—90.000, nagyban 50.000 korona kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke, párja 40—55.000, tyúk, párja 80—130.000, hizott rucsa 44—45.000, hizott liba 42—45.000, hizott pulyka 28.000, libamáj 75—100.000, lúdszir 45.000 korona kilogrammonként. Lúdsz darabja 1300—1600 korona.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 6400, tejszínhab 48—50.000, tejfel 22—28.000 korona literenként. Vaj 90—100.000, tehéntúró 16—20.000, juhtúró 45—60.000, ementáli sajt kicsinyben 80—90.000, nagyban 65—72.000, gróji sajt kicsinyben 55—60.000, nagyban 40—50.000, trappista sajt kicsinyben 45—58.000, nagyban 32—40.000 korona kilogrammonként.

Zöldiség és gyümölcs. Sárgarépa zöldjével 6000, petrezselyem zöldjével 6000, zeller drbja 600—1000, kalarabé drbja 500—800, vöröshagyma 2500—3000, fokhagyma 7000—8000, cékla 5000—5500, fejeskáposzta 5500—6000, kelkáposzta 3500—5000, fejessaláta drb. 1000—1500, burgonyaujdonság 1 kilogramm 3000—4500, retek, nyári 3000, retek, fekete, nagy 2500—3000, uborka, nagy, salátának 1000—2500, savanyított való 1500—3000, paradicsom, hazai 1 kg. 6500—10.000, zöld paprika apró, hegyes 1 drb 200—500, nagy, tölténi való 450—1000, tök, főzhető 400—900, zöld tengericső 1 drb 900—1300, zöldborsó, hüvelyes 9000—10.000, kifejtett 22.000, zöldbab, hüvelyes 2000—3500, vajbáb, hüvelyes 3000—5000, kifejtett 16.000, virágkelt, hazai, nagyfejű 12—20.000, kisfejű 5000—10.000, torna, hazai, nagy, édes 24—35.000, kicsi, erős 16—23.000, sóska 2000—5000, csiperke, sampiononba 40—70.000, alma, közönséges, válogatott 14—18.000, körte, közönséges, válogatott 26—36.000, szilva vörös, nem magvavaló 10—12.000, ringló, közönséges 7—16.000, barack, kajszin, elsőrendű 28—40.000, másodikrendű 20—22.000, barack, kajszin, ősz magvavaló 24—50.000, ősz magvavaló 26—40.000, meggy, aprószemű, kemény 24.000, pöszmete, egres, nagyszemű 20—26.000, ribizli, nagyszemű 28.000, málna 26—38.000, erdei görög-dinnyefaj 10.000 kg. kint közönséges 60.000—80.000, sárgadinnyefaj 16—24.000, közönséges 10—12.000, dió, nagy, papírhéjú 36.000, apró keményhéjú, elsőrendű 30.000, héjazott 100—120.000, mogyoró, hazai, nagy 80.000, héjazott 68—90.000, mandula 90—100.000 korona kilogrammonként.

Bor. Az üzlet óborokban mindig jobban megelégnék. Óborok a kereskedők részéről — leginkább spekulációból — allandóan emelkedő árak mellett vásároltnak. Tízfokos borokért 6000—6500 koronát, 11 fokos borokért 7000 koronát, 12 fokos borokért körülbelül 8000 koronát fizetnek literenként az állomás. Legfőképpen azonban a körülbelül 10 fokos borokat keresik.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 július hó 29-én. 1 angol font 352.400 K, 1 dollár 80.200 K, 1 francia frank 4070 K, 1 szeptemberi dinár 955 K, 1 cseh szokol 2380 K, 1 osztrák korona 113 K, 1 román lei 355 K, 1 olasz lira 3470 K, 1 svájci frank 14.760 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0.0069 svájci frankot fizettek. — **Arany- és ezüstpénzek:** ezüst egykoronás 6350 K, kétkoronás 12.850 K, ötkoronás 33.000 K, arany húszkoronás 350.000 K, egy aranykorona = 17.000 papirkorona.

Főszerkesztő: **Mesko Pál.**

Felelős szerkesztő: **Héj Imre dr.**

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős kiadó: **Bak Imre.**

A LEGGAZDAGABB EMBER

REGÉNY ★ IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(14. folytatás.)

Elnevette magát.

— Az ujjászületés tana igazán érdekes és váratlan dolgokkal szolgálhat egy angol ember számára. Mindenesetre mélyesen megtisztelőnek érzem, hogy most egy eleven fáraónak vagyok a vendége.

— Kedvesem — sugta Jessinek — tudja, mi jutott az eszembe? Hogy mi valamennyien ennek a fellah fiúnak vagyunk a vendégei. Ő a házigazdánk, hiszen ő volt Merenptah fáraó...

— Különös — felelte Jessie — épen erre gondoltam én is.

— No lám, — rázta meg fejét csodálkozva a férfi — mennyire titokzatos világ ez itt...

— Ugyan Harry, — mondta mosolyogva a leány — úgy beszél, mintha Londonban sohasem vettük volna észre, hogy egyformán gondolkozunk...

Most hatalmas kép elé értek s még Twyford Regináld is megilletődve állt meg.

A falba vésve ott látták Merenptah fáraót díszes trónusán. Életnagyságúnál jóval hatalmasabb arányú alakja fejedelmi fenséggel rajzolódott elő a fákyafénynél s Osborne Harry és Twyford Jessie jól látták, hogy Animeikh áhitattól nyitott ajakkal, sejtelmes tűzben égő szemekkel, büszke elragadtatással bámulja a fáraó kőbe vésett képét.

Valóban lehetetlen leírni, mit érzett Animeikh e pillanatban, amelyben önmagát csodálta zakatoló szívvel. Hiszen a fellah fiú szentül hitt az álom igazságában s talán igaz is volt az az álom. Csak állt, állt mindenről megfeledkezve, néma megilletődéssel bámulta királyi díszben pompázó önmagát.

A trón lábánál fura figura gunnyasztott. Animeikh felismerte: Neku volt, a barátjává fogadott rabszolga, aki annyiszor megmulattatta örökös szempislogatásával s torz bukfeceivel. A fellah fiú szívét forróság öntötte el s hangosan, boldogan felkiáltott:

— Neku barátom!...

Karjait kitárta, mintha magához akart volna ölelni valakit s e mozdulatánál elejtette a fákyát.

— Ostoba kölyök! — szitkozódott az ezredes és oldalba lökte Animeikhet. A fiú megtántorodott s a falnak dőlve, lerogyott. Estében kapaszkodó keze végigsimogatta a falon Neku alakját.

Az ezredes dühösen hajolt le fákyáért.

— Nem tudsz rá jobban vigyázni? — rivalt a fiúra s haragos arccal nyujtotta feléje az égő husángot.

Animeikh remegve nyult érte. Láta az ezredes arcát, dühös szemeit, melyek épúgy pislogtak, mint Neku szemei, s lelke mélyéből felsóhajtott.

Jessiet szíve mélyéig megrendítette ez a jelenet. Ismerte a fellah fiú különös álmát, tudott Nekuról, akit a fáraó barátjává emelt s tudta, hogy Animeikh mélyesen szenvedhetett e pillanatban. Hiszen Neku az ezredesben kelt új életre, a szaporán pislogó szemű Whiteben, aki most oly durván fizette meg a háromezerévelőtti fejedelmi kegyet...

Egészen elkomorult a fiatal leány s jól esett neki, mikor Harryra pillantva észrevette, hogy a férfi lelkét is hasonló indulatok szántják végig.

— Nem törődöm azzal, hogy papa mit fog nyerni ezzel a felfedezéssel — határozta el magában — de ezt az Animeikhet gazdaggá fogom tenni.

Twyford Regináld pedig nem nyert semmit, ezt már a következő perc megmutatta. Mert végére értek a sziklahegybe vágott folyosónak s itt, a kiszélesedő kamrában semmit sem találtak. Nagy csalódás volt ez, egészen lesújtotta a tudóst és az ezredest, akik halotthalványan nétek össze. Olyan fehér volt az arcuk, hogy a vöröses fákyafény sem tudta megfesteni.

Twyford Regináld azonban nem azért tartotta magát tudósnak, hogy könnyen belenyugodjék az eredménytelenségbe.

— Természetes — magyarázta, de látszott rajta, hogy inkább önmagát akarja ámitani — természetes, hogy nem rakták ide ki a kincseket. De itt rejtették el valahová...

— Mr. Twyford — jegyezte meg Osborne Harry — ön elfelejti, hogy nem a Regent-Streeten vagyunk, ahol mindenkinek a szeme előtt vannak a kirakatok. Szerintem, ha itt rakták volna le azokat a kincseket, épen eléggé el lettek volna rejtve a kíváncsi szemek elől. Nem gondolja, hogy mi is épen eléggé rejtve vagyunk itt?

Twyford Regináld nem felelt. Sokkal nagyobb dologgal volt elfoglalva, hogysem szóra érdemesítette volna a fiatal Osborne észrevételeit. Alaposan végigkopogtatta a kamra falait, mindenáron valamilyen befallazott üregre akart rábukkanni. Az ezredes segített neki s olyan kopácsolás verte fel a földalatti kamra csendjét, hogy a többiek majd meg süketültek belé.

— Papa — szólalt meg fuvalázó hangon Jessie — semmi kifogásom sincs az ellen, ha egy újabb kijáratot akarsz vájni, de ezt talán szükségtelen, hogy én is végignézzem...

— Nem is reméltam, hogy ilyen önző is tud lenni, — jegyezte meg Harry inkább elragadtatással, mint szemrehányással. Legyen türelmes, már csak rám való tekintetből is, mert magam is szörnyen kíváncsian lesem azt az ünnepeles pillanatot, amelyben feltárul a kincseket őrző rejtkehely.

Mindez azonban cseppet sem zavarta a két férfi munkáját. Verejtékes arccal dolgoztak, tenyéryi hely sem volt már, melyet végig ne kopogtattak volna, aztán újra kezdték az egész műveletet.

Végül is, teljesen kimerülve a hasztalan munkában, Twyford Regináld eldobta csákányát és felsóhajtott.

— Hiába...

— Hiába... — hangzott visszhangként az ezredes szava is.

A két férfi végzetlenül meredt egymásra, csak Animeikh szeme ragyogott tüzesen. Nem találtak meg az ő kincseit! Igaz, hogy ő sem fedezte fel, de hát ha valami nem a miénk, az sohasem okoz olyan nagy fájdalmat, mintha elveszik tőlünk azt, amihez nekünk van jogunk.

— Forduljunk vissza! — adta ki leverten a jelszót Twyford Regináld.

— De Mr. Twyford — állott elébe Osborne Harry — nézze ezeket a falakat! Mennyi mindent mondhatnának ezek önnek! Meg sem kísérli, hogy megfejtse a hieroglifikát?

A tudós könyörületet esdő tekintetet vetett a fiatal emberre.

— Majd megjelentem a dolgot az egyiptológiai társaságnak — mondta csendesesen.

Aztán megindultak — kifelé.

XIV. A leggazdagabb ember.

— Szép história, mondhatom! — dörögött az ezredes, mikor napvilágra értek. — Twyford Regináld nem mert szólni, még a többiek tekintetét is elkerülte. Rettenetesen lesújtottnak érezte magát s mélyen restelte kudarcát.

Osborne Harry nem sokat törődött vele. Nem mozdult el Jessie mellől, aki most sokkal vidámabb volt, mint eddig.

— Oly boldog vagyok, hogy véget ért ez az út, — jelentette ki sugárzó arccal — hiába, nincs tehetségem arra, hogy expedíciókban vegyek részt. Ezt meg kell jegyeznie magának, Harry! Ép ezért, ha egyszer arra határozna el magát, hogy az északi sarkra megy, semmi esetre se számítson reám...

Harry a leányra nézett.

— Csak egy esetben mennék el a pólusra — mondta nagyon komolyan — akkor, ha tudnám, hogy magát kellene elhoznom onnan, Jessie...

A leány közelebb simult a férfihoz.

— Most már jó lesz, — ujjongott — most már gyönyörködhetünk Egyiptomban is. Nem lesz más célunk a gyönyörűségénél...

— Nem törődöm ezekkel a régi kövekkel, — mondta melegen Harry — ha az én Jessiem mellettem van, sokkal okosabb vagyok, hogysen holt köveket bámuljak...

— Harry, — pirított rá a leány — ez nem okos beszéd...

— Lehet, de őszinte, — nevetett a fiatalember

s hirtelen elkapta a leány derekát s magához szorította az édes alakot.

— Úgy viselkedik, mint egy arab rabló, — mondta haragosan Jessie — de azért boldog remegéssel hunyta le szemét.

A csókot is visszaadta. Aztán ismét haragosan húzta össze szemöldökét.

— Rabló — mondta enniaváló nehezteléssel.

— Az, a legboldogabb és a leggazdagabb rabló vagyok! — helyeselt Harry. — Az én zsákmányom ér legtöbbet a világon.

— Milyen telhetetlen!

— Mondja inkább azt, hogy önző vagyok! De bűn-e az, ha egy férfi a boldogságáért harcol?

Pálínkfőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű

szőlőpermetezők

szénkénegzők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL részárgyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cégfőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

Pálínkfőzőüstöket, mosóüstöket és tejgazdasági gépeket

stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszfőzőket szakszerűen berendez:

Godra Sándor és Fia rezműszéme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12

Máthé András vörösréz-árgyár Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálínkfőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő Budapest, VII., Károly-körút 9.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a „**HANGYA**“ vidéki szövetkezeteiben szeresheti be.

HARRACH OTTÓ

ingatlanforgalmi vállalat Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyezve, a t. gazdaság bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban áll kielégíteni.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Egy daraból forrasztás nélküli mosó- és főző-vörösréz üstöket

valamint összes borászati- és pincegazdasági felszereléseket

legolcsóbban szállít

Nagy Ignác

Budapest, VII.,

Károly-körút 9.

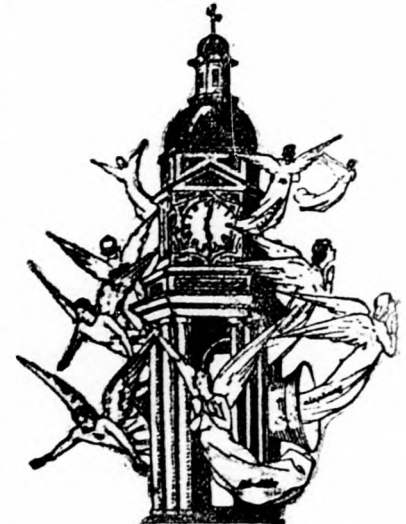
Haszonbérletek:

Borsodmegyében százhatvanholdas (idei termékkel). — Fehérmegyében kettőszázhatvanholdas. — Szatmárban hétszázholdas és ezerholdas. — Hevesben hatszázholdas. Szolnokban háromszázhatvanholdas — továbbá számos kisebb-nagyobb földbirtok van eladásra előjegyezve:

Dr. Héray Andor

ingatlan irodájánál, IX., Rákos-u. 11., földsz. 1. (Nagykörút és Üllői-út saroknál).

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.-T.

„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőröből készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevrőbőröből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napi árakon szereshetők be a

„**HANGYA**” ruházati és díszműárusztályánál.